

Juryrapport Jaap van der Doef-prijs 2009

Stapels papier... Wollig taalgebruik... Ellenlange zinnen... Ambtenaren kunnen er wat van. Ze zijn de experts in het schrijven van lange nota's vol jargon. Nota's beschrijven zelden een helder doel en gewenste resultaten. Hoe gaan ze een beoogde visie nou daadwerkelijk realiseren? En voor wie is de nota eigenlijk bedoeld? Voor het brede publiek? Voor de Raad? Of voor bestuurders?

Een innovatieve beleidsnota schrijven die begrijpelijk, prikkelend en doelgericht is? Het schrijven daarvan is een vak apart. En al helemaal voor een gemeente. Maar gemeenten timmeren hard aan de weg. Massaal wordt het ouderwetse, stoffige imago afgeschud. Regelmatig vinden we gemeentelijke nota's die een voorbeeld zijn voor de rest van Nederland. En nog uitvoerbaar ook! Ze zijn helder. Meetbaar. Vernieuwend. En strategisch. Stimulansz draagt hieraan haar steentje bij met de Jaap van der Doef-prijs voor de beste beleidsnota.

Dit jaar zijn er 17 helden. Zij hebben hun eigen nota ingestuurd in het volste vertrouwen dat deze voldoet aan de strenge criteria van de Jaap van der Doef-prijs. Om aan te tonen dat er ook goede beleidsnotities zijn in Nederland. Voor dit initiatief en de wil om te veranderen, verdienen zij applaus. Het aantal inzendingen is dit jaar toegenomen. Stimulansz heeft voor een breder thema gekozen en dit heeft dan ook uiteenlopende inzendingen opgeleverd.

Juryleden 2009

Graag stellen we de juryleden van dit jaar aan u voor:

- Frank Kerckhaert, burgemeester van Hengelo, voorzitter Raad van Toezicht Stimulansz en juryvoorzitter
- Jacques de Boer, lid van de Raad van Toezicht van Stimulansz
- Marianne Schrijver, Hoofd Taakveld Werk en Inkomen VNG
- Gerrit Jan Schep, directeur Stimulansz
- Jan Laurier, voorzitter Landelijke Cliëntenraad
- Leo van de Kerkhof, voormalig directeur Werk en Inkomen VNG
- Mart Toet, algemeen directeur Sociale Zaken en Werkgelegenheid Rotterdam, bestuursvoorzitter van de Coöperatie WiGo4it

Algemene opmerkingen over de nota's

De jury is aangenaam verrast over de inzendingen. Er is wel een duidelijk niveauverschil te ontdekken in de kwaliteit van de notities. Opvallend is de veelzijdigheid aan onderwerpen en dit wordt ook als prettig ervaren. Dit jaar ontvingen wij de beste inzendingen tot nu toe!

Bevindingen 2009:

- De effecten van nieuwe wetten zijn terug te vinden in de beleidsnotities. Het is inspirerend om te zien hoe het beleid hierop wordt gepast. Bijvoorbeeld bij de WWB, deze wet is goed geland.
- Gemeenten maken daadwerkelijk eigen keuzes. Dat zie je terug in de inzendingen.
- Er is een groot verschil tussen de grote en kleine gemeenten op het gebied van professionaliteit.
- Soms is het niet duidelijk voor wie het stuk bedoeld is of wie erover moet beslissen.

Ambtelijke termen:

Een kleine bloemlezing uit de ambtelijke termen van dit jaar: ontschotting, rusttraject, de onderkant, multichanneling, respijtzorg, civil society, outreachend werken, ontkokering, de kanteling, 6-minuten zone en focusklanten. Wat dat betreft valt er volgend jaar zeker nog veel winst te behalen!

Zo kan het zomaar gebeuren dat men de volgende zin tegenkomt:
Wegens ontschotting van de onderkant heeft er een kanteling plaatsgevonden van de 6-minuten zone, dit leidt tot respijtzorg van de focusklanten in de civil society, dat enkel door multichanneling en outreachend werken kan worden verholpen.

Zoals u zult begrijpen zijn deze woorden erg indirect en verhullend. Wat staat hier nu precies?

De beoordeling

Alle inzendingen zijn beoordeeld op de volgende criteria:

- Tekst: hoe is het taalgebruik? Is er sprake van een logische, lezersgerichte opbouw? Is er een heldere samenvatting aan het begin?
- Innovatief karakter: zit er iets unieks in de aanpak?
- Uitwisseling: is het (concept) toepasbaar voor anderen?
- Financiering: is het te betalen, wie betaalt en waarom?
- Partners: doe je het vooral alleen of is er voldoende aandacht voor partners in de keten?
- Meten: zijn de doelstellingen en de prestatie-indicatoren SMART geformuleerd?

De genomineerden

De volgende drie genomineerden zijn geselecteerd (in alfabetische volgorde):

De nota 'Iedereen doet mee, want iedereen is nodig – visie arbeidsmarktbeleid 2009-2015' van Breda, schetst een duidelijke visie op regionaal arbeidsmarktbeleid. Het gaat vooral om de relatie tussen onderwijs, overheid en ondernemers. De inzending gaat over dit samenspel en de rol van de gemeente voor de periode 2009-2015.

Juryoordeel

De jury is zeer positief over deze aanpak, want het is een goed voorbeeld voor andere gemeenten. Het beleid sluit aan bij professionals en bij het niveau van de betrokkenen. De notitie is vernieuwend, goed onderbouwd en beschrijft een heldere visie op het arbeidsmarktbeleid. Het stuk overtuigt door de motivatie en doordat er vanuit de vraag is geredeneerd.

Kanttekening:

Het plan is financieel moeilijker uit te voeren voor kleine gemeenten. En sommige doelen zijn erg zeker gebracht, maar de samenleving is niet zo maakbaar.

Taal:

De stijl van de nota is goed. Er is sprake van actief taalgebruik en goedlopende zinnen. Bovendien staat er weinig wollige taal in. Het stuk is logisch opgebouwd.

De nota 'Samen actief in Spijkenisse – Wmo' beschrijft het uitgebreide Wmo beleid voor de gemeente Spijkenisse. In het stuk wordt een koppeling gemaakt tussen Wmo, participatie, jeugdbeleid en gezondheid. De notitie bestrijkt een ruim begrip van de Wmo.

Juryoordeel

De nota beschrijft een mooie en volledige Wmo aanpak. Het veelkoppige monster is helder neergezet. De koppeling tussen Wmo, participatie, gezondheid en jeugd is goed uitgewerkt. Door het ruime begrip van de Wmo wordt de maatschappelijke rol van Wmo duidelijk. Het is een ambitieus en praktisch plan binnen de regelingen die er zijn. De sociale visie is goed geformuleerd. Het plan is een goed uitgangspunt voor andere gemeenten.

Kanttekening:

Het is sterk geschreven vanuit regelingen en voorzieningen. Dit creëert afhankelijkheid. Het stuk bevat te weinig focus. Waar wil de gemeente verantwoordelijk voor zijn? Waar willen ze voor gaan?

Taal:

Korte heldere zinnen. Samenvatting aan het begin. De visie en missie staan binnen kaders per hoofdstuk. Mooi gebruik van schema's en tabellen. Er staat weinig jargon in de notitie.

De nota 'Empowerment armoedebeleid' van Tholen laat zien hoe een kleine gemeente empowerment toepast om de lokale armoede te bestrijden. Er wordt zowel gekeken naar het individu als de maatschappij. De gemeente neemt hierin ook haar eigen verantwoordelijkheid.

Juryoordeel

Een kleine gemeente met een originele notitie over armoede. Empowerment past goed bij de lokale situatie. Tholen houdt rekening met de niveaus van het individu, organisaties en de samenleving. Ook kijken zij naar de consequenties. De gemeente onderneemt zelf veel actie. In de inzending wordt een mooie verbinding gemaakt tussen de Wmo en de WWB. Het is een goed en compleet voorbeeld voor kleine gemeenten.

Kanttekening:

De notitie is uit 2008. Wanneer is het gerealiseerd? Het is te weinig activerend en er staat niets over armoedeval. De financiële vertaling is minder goed uitgewerkt.

Taal:

Het stuk is goed leesbaar en heeft een logische opbouw. Er is veel samenhang in het stuk.

De winnaar

Iedereen doet mee, want iedereen is nodig – visie arbeidsmarktbeleid 2009-2015 van Breda wint de Jaap van der Doef-prijs 2009.

Een onderwerp dat je zelden zo goed uitgewerkt tegenkomt. Regionaal arbeidsmarktbeleid met een goede visie. De rest van Nederland heeft hier het meest aan. Deze notitie is het meest innovatief en is zeker SMART geformuleerd.

De overige deelnemers

Er kan er maar één de winnaar zijn...

Dat betekent niet dat de jury de overige inzendingen niet waardevol vindt. Ze hebben allemaal iets unieks, in aanpak en presentatie. Naast de genomineerden waren er dit jaar nog 14 inzendingen.

Voor de eerste keer in de geschiedenis heeft de jury ervoor gekozen om een eervolle vermelding aan te wijzen. Deze eervolle vermelding is voor Amersfoort met de inzending Visie op bedrijfsvoering.

Amersfoort – Visie op bedrijfsvoering

Deze inzending krijgt een eervolle vermelding, omdat deze notitie niet mee kon doen aan de competitie. Het is immers geen goedgekeurde beleidsnotitie. Het stuk viel op tussen de anderen. Het is een origineel plan met een bijzondere lay-out. Het is erg gedurfd, ook de dilemma's worden op papier gezet. Bij afwijzingen gaat de gemeente zelf mondeling toelichting geven. Het taalgebruik is erg helder en concreet.

Ook alle overige inzendingen die dit jaar hebben meegedaan, kunt u terugvinden op onze website. Veel notities zijn toepasbaar voor andere gemeenten, scoren hoog op het gebied van samenwerking, of hebben een heldere financiële aanpak.

Vught - Armoedebeleid

Een aantal knelpunten in het armoedebeleid worden op bijzondere wijze aangestipt, namelijk door middel van gesprekken met experts en ervaringsdeskundigen.

Schiedam – Met kompas koersen naar eigen kracht

Deze notitie laat zien hoe je op basis van een vertrouwensrelatie tussen de klant en klantmanager tot goede resultaten komt.

Amersfoort – Visie op regionaal arbeidsmarktbeleid

Een visie met aandacht voor de ketenpartners.

Spijkenisse – Gezondheidsbeleid

Een prima opgebouwde en complete notitie. De aandachtsvelden worden goed belicht.

Montferland – Bedrijfsplan re-integratie

Deze notitie springt goed in op de economische crisis.

Hoorn – Armoedebeleid 2009

Dit plan geeft een duidelijk inzicht in het gemeentelijke beleid.

Alphen aan den Rijn – Meerjarenbeleidsplan WWB 2009-2012

De positieve ervaringen met de re-integratieaanpak worden verder uitgewerkt.

Alphen-Chaam – Armoedebeleid De groene hand

De uitgangspunten en aanbevelingen zijn getoetst door gesprekken met onder andere vertegenwoordigers van klantenpanels.

Almere – Gesubsidieerde arbeid

Gesubsidieerde arbeid is prima in te zetten als belangrijk re-integratie instrument.

Zutphen – Participatiebudget

Een actuele notitie over het participatiebudget. Prima toepasbaar in andere gemeenten.

Almelo – WSW 2009-2012

Dit plan laat zien hoe je het sw-bedrijf van productiebedrijf voor één specifieke doelgroep, omvormt naar een leerwerkbedrijf voor een bredere doelgroep.

Noordoostpolder – Re-integratiebeleid 2009

In deze aanpak wordt de activeringsladder zo breed mogelijk benut.

Overbetuwe – Controleplan Sociale Zaken 2009

Een goed voorbeeld voor gemeenten die nog geen kwaliteitszorg toepassen binnen hun organisatie.

Algemene tip voor deelname 2010:

Stimulansz wil graag alle toekomstige schrijvers nog een tip meegeven: laat een notitie nog eens nalezen door een onafhankelijke derde. Een collega van de afdeling communicatie of uit een ander werkveld kan vaak verrassende inzichten geven. Hierdoor komt uw notitie nog beter uit de verf! Daarnaast is het zeker een meerwaarde om het stuk strak en helder vorm te geven. Met informatieve kopjes, een duidelijke tekstindeling en praktische vormgeving. Zo waren er dit jaar een aantal notities met illustrerende beelden of quotes die de tekst goed ondersteunden.

Bedankt

Hartelijk dank aan de inzenders! Wij danken jullie voor de voorbeeldfunctie die jullie hebben vervuld dit jaar. Volgend jaar ziet de jury graag nog meer inzendingen tegemoet. Want we willen de positieve trend van effectieve en leesbare beleidsnotities graag voortzetten. We staan nog maar aan het begin en er is een hoop winst te behalen. Het beschikbaar stellen van kennis voor andere gemeenten draagt op zichzelf al bij aan één van de doelstellingen van deze verkiezing: Leren van elkaar. Stimulansz nodigt dan ook alle gemeenten van Nederland uit om volgend jaar massaal mee te doen aan de Jaap van der Doef-prijs 2010!